ОБЩИНА ШУМЕН

Програма
„ШУМЕН В РАЗИТИЕ”
2026-2028

механизъм за подкрепа на инициативи от местните общности, читалищата, гражданските организации и кметствата в рамките на Община Шумен

ШУМЕН

2025

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800 810
e-mail: mayor@shumen.bg, http://www.shumen.bg

Съдържание

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ..... 3 стр.
1.1. Наименование на програмата ..... 3 стр.
1.2. Период на изпълнение ..... 3 стр.
1.3. Правно основание ..... 3 стр.
1.4. Контекст и обосновка на програмата ..... 3 стр.
1.5. Цели на програмата ..... 3 стр.
1.6. Очаквани резултати от прилагането на програмата ..... 4 стр.

II. ПРИОРИТЕТНИ ОСИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ..... 4 стр.
2.1. Обща рамка на приоритетните оси ..... 4 стр.
2.2. Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано развитие на малките населени места ..... 4 стр.
2.3. Приоритетна ос 2: - Достъпна и привлекателна градска среда ..... 5 стр.
2.4. Приоритетна ос 3: - Развитие и модернизация на културните институти..... 6 стр.
2.5. Непряко облагодетелствани и уязвими групи ..... 7 стр.

III. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА ..... 7 стр.
3.1. Териториален обхват ..... 7 стр.
3.2. Допустими кандидати и бенефициенти ..... 8 стр.
3.3. Допустими дейности ..... 9 стр.
3.4. Недопустими дейности и демаркация ..... 10 стр.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И РЕЗУЛТАТ ..... 11 стр.
4.1. Цел и роля на индикаторите ..... 11 стр.
4.2. Видове индикатори ..... 11 стр.
4.3. Индикатори за изпълнение ..... 11 стр.
4.4. Индикатори за резултат ..... 12 стр.

4.5. Индикатори за устойчивост ..... 13 стр.
4.6. Отчитане и проследяване на индикаторите ..... 13 стр.
4.7. Значение на индикаторите за управлението на програмата..... 13 стр.

V. ФИНАНСОВА РАМКА, ИНТЕНЗИТЕТ НА ПОМОЩТА И СЪФИНАНСИРАНЕ ..... 14 стр.
5.1. Общ размер на финансовия ресурс по програмата..... 14 стр.
5.2. Разпределение по приоритетни оси ..... 14 стр.
5.3. Размер на безвъзмездната помощ ..... 15 стр.
5.4. Интензитет на безвъзмездната финансова помощ ..... 15 стр.
5.5. Съфинансиране ..... 15 стр.
5.6. Принципи при използване на финансовите средства ..... 16 стр.
5.7. Финансов контрол и отчетност ..... 16 стр.

VI. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ..... 17 стр.
6.1. Годишен характер на процедурите ..... 17 стр.
6.2. Обявяване на процедурата ..... 17 стр.
6.3. Начин и форма на кандидатстване ..... 17 стр.
6.4. Срокове ..... 18 стр.
6.5. Допълнителни разяснения и комуникация..... 18 стр.
6.6. Недопускане на конфликт на интереси..... 18 стр.
6.7. Принципи на кандидатстването..... 18 стр.

VII. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДБОР ..... 19 стр.
7.1. Принципи на оценяването ..... 19 стр.
7.2. Оценителна комисия ..... 19 стр.

7.3. Етапи на оценяване..... 20 стр.
7.4. Критерии и методика за оценка..... 20 стр.
7.5. Класиране и решения ..... 20 стр.

VIII. СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ ..... 21 стр.
8.1. Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ..... 21 стр.
8.2. Срок и условия за изпълнение на проектите..... 21 стр.
8.3. Задължения на бенефициентите при изпълнение..... 22 стр.
8.4. Изменения по договора..... 22 стр.
8.5. Отчитане на изпълнението..... 22 стр.
8.6. Верификация и контрол..... 23 стр.
8.7. Финансови корекции и санкции..... 23 стр.
8.8. Публичност и визуализация..... 23 стр.
8.9. Съхранение на документацията..... 23 стр.
8.10. Заключителни разпоредби относно изпълнението..... 24 стр.

IX. МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И САНКЦИИ ..... 24 стр.
9.1. Цел и обхват на мониторинга..... 24 стр.
9.2. Органи и отговорности по мониторинга..... 24 стр.
9.3. Форми на мониторинг..... 24 стр.
9.4. Контрол върху изпълнението..... 25 стр.
9.5. Установяване на нередности..... 25 стр.
9.6. Корективни мерки..... 25 стр.
9.7. Санкции..... 26

стр.
9.8. Процедура при налагане на санкции..... 26 стр.
9.9. Последващ мониторинг и устойчивост..... 26 стр.
9.10. Заключителни разпоредби относно мониторинга и контрола..... 27 стр.

X. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ ..... 27 стр.

XI. ПРИЛОЖЕНИЯ ……..... 29 стр.

Раздел I: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1.1. Наименование на програмата:

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028

1.2. Период на изпълнение

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ се реализира в периода 01.01.2026 г. – 31.12.2028 г., като изпълнението ѝ се осъществява по годишни финансови и програмни планове, утвърждавани от Общински съвет – Шумен.

1.3. Правно основание

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се разработва и изпълнява на основание:
- чл. 21, ал. 1, т. 6 и т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация;
- Закон за публичните финанси и ежегодния Закон за държавния бюджет на Република България и Бюджета на община Шумен;
- Интегрирания план за развитие на община Шумен 2021–2027;
- приложими национални стратегически документи в областта на регионалното и териториалното развитие;
- решения на Общински съвет – Шумен, свързани с планирането и изпълнението на общински политики за развитие.

1.4. Контекст и обосновка на програмата

Община Шумен се характеризира с разнообразна териториална структура, включваща градска среда и значителен брой малки населени места, всяко от които има специфични социално-икономически и демографски характеристики. Наред с наличния потенциал за развитие, общината е изправена пред редица предизвикателства, свързани с:
- демографски процеси и обезлюдяване на малките населени места;
- необходимост от подобряване качеството и достъпността на градската среда;
- нуждата от модернизация и устойчиво развитие на културните институти като фактор за социално сближаване и местна идентичност.

В този контекст възниква необходимостта от създаване на целева общинска програма, чрез която да се предоставя безвъзмездна финансова помощ за реализиране на проекти с ясно дефиниран обществен ефект, допринасящи за устойчивото и балансирано развитие на територията на община Шумен.

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 представлява инструмент за прилагане на местните политики за развитие и допълва финансирането от национални и европейски източници, като осигурява гъвкавост и насоченост към специфичните нужди на общността.

1.5. Цели на програмата

1.5.1. Обща цел

Общата цел на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 е подкрепа за устойчивото, приобщаващо и балансирано развитие на община Шумен чрез предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проекти с местно значение, допринасящи за подобряване качеството на живот на населението.

1.5.2. Специфични цели

Специфичните цели на програмата са:

1. Насърчаване на интегрираното развитие на малките населени места и подобряване на тяхната социална и физическа среда;
2. Подобряване на достъпността, функционалността и естетическото качество на градската среда;
3. Подкрепа за развитие, модернизация и повишаване капацитета на културните институти като активни центрове на обществен и културен живот;
4. Стимулиране на местната инициатива, партньорството и участието на различни заинтересовани страни в процесите на развитие.

1.6. Очаквани резултати от прилагането на програмата

Прилагането на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се очаква да доведе до:

- подобрена среда за живот в малките населени места;
- по-достъпна, безопасна и привлекателна градска среда;
- модернизирани и по-активни културни институти;
- повишена гражданска ангажираност и устойчивост на местните инициативи.

Раздел II: ПРИОРИТЕТНИ ОСИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

2.1. Обща рамка на приоритетните оси

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се реализира чрез три приоритетни оси, насочени към решаване на ключови териториални, социални и културни предизвикателства на община Шумен. Всяка приоритетна ос има ясно дефинирани цели, целеви групи и финансови параметри.

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, предвидена за предоставяне по програмата е описан в Раздел V Финансовата рамка

Финансовият ресурс по програмата може да бъде актуализиран или допълван в зависимост от:

- решения на Общински съвет – Шумен;
- налични бюджетни средства;
- отчетен интерес и качество на подадените проектни предложения по предходен прием.

2.2. Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано развитие на малките населени места

2.2.1. Обосновка

Малките населени места в община Шумен са изправени пред редица предизвикателства, свързани с демографски спад, ограничен достъп до услуги и нужда от подобряване на публичната и социалната среда. В същото време те разполагат със значителен потенциал за развитие чрез активизиране на местните общности и подобряване на жизнената среда.

2.2.2. Цел на приоритетната ос

Подкрепа за устойчивото и интегрирано развитие на малките населени места чрез реализиране на проекти, насочени към подобряване на публичната инфраструктура, достъпността и качеството на живот на местните общности.

2.2.3. Специфични цели

- Подобряване на физическата среда и публичните пространства в селата;
- Повишаване на достъпността и безопасността за всички групи от населението;
- Насърчаване на местната инициатива, доброволчеството и общностното участие;
- Подкрепа за дейности с дългосрочен обществен ефект.

2.2.4. Финансова рамка

Общ бюджет по приоритетната ос: 300 000 евро
Максимален размер на безвъзмездната помощ за проект: до 5 000 евро

2.2.5. Целеви групи

Основните целеви групи по тази приоритетна ос са:

- жители на малките населени места в община Шумен;
- деца и млади семейства;
- възрастни хора;
- хора с увреждания;
- местни общности, включително неформални групи и доброволци.

2.3. Приоритетна ос 2: Достъпна и привлекателна градска среда

2.3.1. Обосновка

Качеството на градската среда е ключов фактор за социалното благосъстояние, активния начин на живот и обществената ангажираност на гражданите. Необходимостта от обновяване на междублокови пространства, тротоари, пешеходни зони и зони за отдих налага целенасочена подкрепа на малки, но значими интервенции с пряк ефект върху ежедневието на жителите.

2.3.2. Цел на приоритетната ос

Подобряване на достъпността, функционалността и привлекателността на градската среда в град Шумен чрез подкрепа за местни инициативи и малки инфраструктурни подобрения.

2.3.3. Специфични цели

- Повишаване на достъпността за хора с намалена подвижност;
- Подобряване на безопасността и комфорта в жилищните квартали;
- Създаване и обновяване на зони за отдих и социални контакти;
- Активизиране на кварталните общности и гражданското участие.

2.3.4. Финансова рамка

Общ бюджет по приоритетната ос: 150 000 евро

Максимален размер на безвъзмездната помощ за проект: до 2 500 евро

2.3.5. Целеви групи

Основните целеви групи по тази приоритетна ос са:

- жителите на град Шумен и кварталните общности;
- деца и семейства;
- хора с намалена подвижност;
- квартални инициативни групи;
- НПО, доброволци и граждански организации.

2.4. Приоритетна ос 3: Развитие и модернизация на културните институти

2.4.1. Обосновка

Културните институти, и по-специално читалищата, изпълняват ключова роля за съхраняване на културната идентичност, междупоколенческата свързаност и активния обществен живот. Необходима е целенасочена подкрепа за тяхното развитие, модернизация и разширяване на предлаганите дейности.

2.4.2. Цел на приоритетната ос

Подкрепа за развитие, модернизация и повишаване капацитета на културните институти като устойчиви центрове на културен, образователен и обществен живот.

2.4.3. Специфични цели

Подобряване на материалната база и техническото оборудване;

Разширяване на културните и образователни дейности;

Насърчаване участието на деца и младежи в културния живот;

Съхраняване и популяризиране на местното културно наследство.

2.4.4. Финансова рамка

Общ бюджет по приоритетната ос: 150 000 евро

Максимален размер на безвъзмездната помощ за проект: до 2 500 евро

2.4.5. Целеви групи

Основните целеви групи по тази приоритетна ос са:
- потребителите на читалищни и културни услуги;
- деца, младежи и учащи;
- възрастни хора;
- артисти, самодейци и културни общности;
- местната културна общност като цяло.

2.5. Непряко облагодетелствани и уязвими групи

За всички приоритетни оси програмата отчита въздействието върху непряко облагодетелствани групи, включително посетители, местни бизнеси, институции, образователни и културни организации.

Специален фокус се поставя върху уязвими групи:
- хора с увреждания;
- възрастни хора;
- семейства с малки деца;
- социално изолирани общности;
- деца и младежи в риск.

Раздел III: ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

3.1. Териториален обхват

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се прилага изцяло на територията на община

Шумен, включително:
- град Шумен;
- всички малки населени места (села и квартали) в административните граници на общината.

Проектите, финансирани по програмата, следва:
- да бъдат изпълнявани само в рамките на административните граници на общината;
- да имат ясно определено едно място на изпълнение;
- да носят пряк и обществено значим ефект за местната общност.

Не се допуска финансиране на дейности, реализирани извън територията на община Шумен или с преобладаващ частен характер

3.2. Допустими кандидати и бенефициенти

Допустимите кандидати по Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се определят в зависимост от приоритетната ос, по която се подава проектното предложение.

3.2.1. Допустими кандидати по Приоритетна ос 1 - Устойчиво и интегрирано развитие на малките населени места

Допустими кандидати са:

- кметове на населени места на територията на община Шумен;
- кметски наместници.

Кандидатът представлява съответното населено място и подава проектно предложение с фокус върху:

- публични пространства;
- малка инфраструктура;
- дейности с обществен характер.

Партньорство не е задължително, но се допуска участие на местни общности, доброволци и инициативни групи под формата на нефинансов принос

3.2.2. Допустими кандидати по Приоритетна ос 2 - Достъпна и привлекателна градска среда

Допустими кандидати са:

- неправителствени организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ, със седалище или дейност в гр. Шумен;
- граждански инициативни групи (неформални групи), представлявани от физическо лице;
- физически лица с постоянен или настоящ адрес в гр. Шумен;
- етажни собствености, представлявани от управител или председател на управителен съвет, съгласно ЗУЕС.

Допустими партньори могат да бъдат:

- други НПО;
- граждански групи;
- образователни и културни институции;
- фирми или дарители (без право на възнаграждение от БФП).

Партньорството не е задължително, но е препоръчително при проекти с по-широк обществен обхват

3.2.3. Допустими кандидати по Приоритетна ос 3 - Развитие и модернизация на културните институти

Допустими кандидати са:

- народни читалища, регистрирани по Закона за народните читалища и осъществяващи дейност на територията на община Шумен.

Проектното предложение се подава от:
- председателя или
- секретаря на читалището като законен представител.

Допуска се партньорство с:
- училища и детски градини;
- НПО в сферата на културата и образованието;
- други читалища;
- творчески формации.

Партньорството е нефинансово и не води до разпределяне на БФП между партньорите

3.3. Допустими дейности

3.3.1. Допустими дейности по Приоритетна ос 1 - Устойчиво и интегрирано развитие на малките населени места

Допустими са дейности с малък мащаб и обществен характер, включително:
- ремонт и изграждане на тротоари, пътеки, стъпала и площадки;
- облагородяване на пространства около обществени сгради;
- озеленяване и създаване на зони за отдих;
- монтаж на пейки, осветление, указателни табели;
- мерки за безопасност и достъпност, включително за хора с увреждания;
- поддръжка на съществуващи обществени съоръжения;
- дребно мащабни ВиК проекти /Възстановяване на обществени чешми/.

3.3.2. Допустими дейности по Приоритетна ос 2 - Достъпна и привлекателна градска среда

Допустими са дейности като:
- обновяване на междублокови пространства;
- ремонт и изграждане на тротоари и пешеходни зони;
- озеленяване и оформяне на малки зелени кътове;
- поставяне на естетически елементи – пейки, кашпи, декоративни елементи;
- общностни доброволчески дейности за почистване и поддръжка

3.3.3. Допустими дейности по Приоритетна ос 3 -Развитие и модернизация на културните институти

Допустими са:
- частични ремонти и освежаване на читалищни помещения;
- закупуване на оборудване и обзавеждане;
- подобряване на достъпността и функционалността;
- оборудване за културни и образователни дейности

Посочените дейности не представляват изчерпателен списък и включване да други сходни дейности зависи от логиката на всеки конкретен проект

3.4. Недопустими дейности и демаркация

3.4.1. Дейности, свързани със събития и „меки мерки"

Изрично са недопустими:

- организиране на празници, фестивали, концерти, кампании;
- културни събития без трайна материална интервенция;
- обучения, семинари, конференции, работилници;
- социални и образователни кампании без инфраструктурен резултат;

3.4.2. Дейности за управление и наемане на персонал:

- заплати, хонорари, възнаграждения;
- разходи за управление на проекта;
- консултантски услуги за подготовка на проекта;
- командировки и пътни разходи;

3.4.3. Дейности, започнати преди кандидатстване

- дейности, започнали преди подаване на проектното предложение, са недопустими;
- дейности, извършени след крайния срок за изпълнение, са недопустими;

3.4.4. Дейности, свързани с активи и собственост

Недопустими са дейности по:

- закупуване на земя и сгради;
- инвестиции в имоти без обществен достъп;
- дейности, изискващи промяна на предназначение;
- дейности в частна собственост без доказан обществен интерес и съгласие на собственика

3.4.5. Недопустими дейности с висок екологичен и регулаторен риск

- дейности, свързани с изкопаеми горива;
- дейности по управление/изгаряне на отпадъци;
- инвестиции, увеличаващи капацитет за депониране;
- дейности, които могат да нанесат значителна вреда на околната среда;

3.4.6. Дейности подпомагани и включени в обхвата на ПУДООС – отнася се приоритетни Оси 1 и 3.

По програмата не се финансират:

- мащабни строителни и инфраструктурни проекти;
- дейности, изискващи разрешение за строеж;
- стопански, търговски, политически и рекламни дейности;

- големи екологични проекти, попадащи в обхвата на ПУДООС, включително: изграждане на детски площадки; мащабно озеленяване и паркове; дейности по управление на отпадъци; водни и ВиК проекти;
Допустими са само малки по обем, общностни дейности, които не дублират финансиране по ПУДООС.

Раздел IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И РЕЗУЛТАТ

4.1. Цел и роля на индикаторите

Изпълнението на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ" 2026–2028 се проследява чрез система от индикатори за изпълнение, резултат и устойчивост, които осигуряват измеримост, прозрачност и отчетност при използването на публичните средства.

Индикаторите имат за цел:
- да отразят напредъка при изпълнението на финансираните проекти;
- да измерят постигнатите резултати и ефекти за местните общности;
- да подпомогнат мониторинга и оценката на програмата;
- да осигурят основа за вземане на управленски решения и бъдещи актуализации на програмата.

Системата от индикатори е съобразена с характера на програмата като общински механизъм за подкрепа на малки по мащаб, но високоефективни инициативи, с ясно изразен обществен ефект.

4.2. Видове индикатори

В рамките на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ" 2026–2028 се прилагат следните основни групи индикатори:
- Индикатори за изпълнение (Output indicators)
- Индикатори за резултат (Result indicators)
- Индикатори за устойчивост

Индикаторите са количествено измерими, обективни и приложими към разнообразния характер на проектите по трите приоритетни оси.

4.3. Индикатори за изпълнение (Output indicators)

Индикаторите за изпълнение измерват непосредствените продукти и реализирани дейности в резултат на финансираните проекти.

4.3.1. Общи индикатори за всички приоритетни оси

Общи индикатори, приложими към всички проекти по програмата:
- брой подадени проектни предложения;
- брой одобрени и финансирани проектни предложения;
- общ размер на предоставената безвъзмездна финансова помощ (лв.);
- общ размер на осигуреното съфинансиране (лв.);
- брой доброволци, участвали в изпълнението на проектите;
- брой часове положен доброволен труд.

4.3.2. Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 1 - Устойчиво и интегрирано развитие на малките населени места
- брой ремонтирани или изградени елементи на малката публична инфраструктура;
- площ на облагородени обществени пространства (кв. м);
- брой поставени указателни, информационни табели, осветителни тела или елементи за безопасност;
- брой населени места с реализиран проект по приоритетната ос.

4.3.3. Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 2 - Достъпна и привлекателна градска среда
- дължина на обновени тротоари, пешеходни пътеки и алеи (в линейни метри);
- площ на нови или обновени зелени площи (кв. м);
- брой облагородени междублокови пространства;
- брой реализирани граждански инициативи и доброволчески дейности.

4.3.4. Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 3 - Развитие и модернизация на културните институти
- брой читалища с подобрена материална база;
- брой ремонтирани или обновени помещения (зали, сцени, библиотеки, клубни пространства);
- брой закупени оборудвания, техника и обзавеждане;
- брой културни и образователни дейности, улеснени чрез обновената база.

4.4. Индикатори за резултат (Result indicators)

Индикаторите за резултат измерват ефекта и въздействието от реализираните проекти върху местната общност и качеството на средата.

4.4.1. Общи индикатори за резултат
- процент успешно завършени проекти спрямо одобрените;
- повишено ниво на удовлетвореност на населението от средата (на база обратна връзка, анкети или наблюдения);

- степен на поддръжка на подобрената инфраструктура 12 месеца след приключване на проекта;
- ниво на ангажираност на местните общности (брой участници, инициативи и доброволци).

4.4.2. Резултатни индикатори по Приоритетна ос 1
- подобрена безопасност и достъпност в малките населени места;
- брой жители, които ползват подобрените инфраструктурни елементи;
- намаляване на сигналите и жалбите, свързани с лошо състояние на обществената среда.

4.4.3. Резултатни индикатори по Приоритетна ос 2
- подобрена естетическа и функционална стойност на градската среда;
- увеличен брой граждани, използващи обновените междублокови пространства и зелени зони;
- повишена доброволческа активност и гражданска ангажираност в кварталите.

4.4.4. Резултатни индикатори по Приоритетна ос 3
- увеличен брой посетители и участници в читалищни дейности;
- разширяване на културните, образователни и творчески инициативи;
- повишена функционалност и привлекателност на читалищните пространства.

4.5. Индикатори за устойчивост

С цел гарантиране на дългосрочния ефект от подкрепените интервенции, програмата прилага индикатори за устойчивост, които отчитат:
- период на поддръжка и използваемост на извършените подобрения (минимум 3 години);
- наличие на ангажимент от страна на кандидата за последваща поддръжка;
- продължаващо участие на местната общност след приключване на проекта;
- запазване на обществената функция и достъпност на реализираните обекти.

4.6. Отчитане и проследяване на индикаторите

Информацията, свързана с индикаторите за изпълнение и резултат, се събира и отчита от бенефициентите чрез:
- междинни и финални отчети;
- описания на изпълнените дейности;
- снимков материал и доказателства за реализация;
- протоколи за положен доброволен труд (когато е приложимо).

Подробното описание на индикаторите, техните измерители, целеви стойности и документите за удостоверяване на постигането им е включено във Формуляра за кандидатстване и Условията за кандидатстване, които са неразделна част от прилагането на програмата.

4.7. Значение на индикаторите за управлението на програмата

Индикаторите служат като инструмент за:
- текущ мониторинг и контрол;
- оценка на ефективността на програмата;
- подобряване на бъдещи приеми и интервенции;
- гарантиране на прозрачност и обществена отчетност.

Резултатите от прилагането на индикаторите могат да бъдат използвани от Общински съвет – Шумен и общинската администрация при актуализиране на програмата и при планиране на последващи политики за развитие.

V. ФИНАНСОВА РАМКА, ИНТЕНЗИТЕТ НА ПОМОЩТА И СЪФИНАНСИРАНЕ

5.1. Общ размер на финансовия ресурс по програмата

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, предвидена за предоставяне по Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 възлиза на 600 000 (шестстотин хиляди) евро.

Финансовият ресурс се осигурява от бюджета на Община Шумен и е предназначен за финансиране на проекти с обществено значение, реализирани на територията на общината.

Общият финансов ресурс по програмата може да бъде актуализиран или допълнен в зависимост от:
- решения на Общински съвет – Шумен;
- налични бюджетни средства;
- интерес и качество на подадените проектни предложения;
- необходимост от разширяване или прецизиране на подкрепата по отделните приоритетни оси.

5.2. Разпределение на бюджета по приоритетни оси

Средствата по програмата са разпределени между трите приоритетни оси, както следва:

5.2.1. Приоритетна ос 1 - Устойчиво и интегрирано развитие на малките населени места
Общ бюджет: _____ (_____) евро
Максимален размер на безвъзмездната помощ за проект: до _____ (_____) евро

5.2.2. Приоритетна ос 2 - Достъпна и привлекателна градска среда
Общ бюджет: _____ (_____) евро

Максимален размер на безвъзмездната помощ за проект: до _____ (_____) евро

5.2.3. Приоритетна ос 3 - Развитие и модернизация на културните институти
Общ бюджет: _____ (_____) евро
Максимален размер на безвъзмездната помощ за проект: до _____ (_____) евро

5.3. Размер на безвъзмездната финансова помощ

По програмата не се прилага минимален праг за размера на безвъзмездната финансова помощ за индивидуален проект.

Максималният размер на безвъзмездната помощ за един проект е, както следва:

Приоритетна ос	Минимален размер	Максимален размер
ОС 1	Н/П	_____ евро
ОС 2	Н/П	_____ евро
ОС 3	Н/П	_____ евро

Община Шумен си запазва правото да редуцира поисканата сума, когато:
- част от планираните разходи са недопустими;
- разходите са необосновани или завишени;
- проектът не съответства в пълна степен на целите и обхвата на програмата.

5.4. Интензитет на безвъзмездната финансова помощ

Безвъзмездната финансова помощ по програмата се предоставя при спазване на принципа на съфинансиране от страна на кандидата, като инструмент за:
- повишаване на ангажираността на местната общност;
- гарантиране устойчивостта на постигнатите резултати;
- насърчаване на доброволчеството и местната инициатива.

5.4.1. Максимален интензитет на помощта
Максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ е: до 80% от общата стойност на проекта
Останалите минимум 20% се осигуряват от кандидата под формата на съфинансиране.

5.5. Съфинансиране

5.5.1. Минимален размер на съфинансирането
Всеки кандидат следва да осигури минимум 20% съфинансиране от общата стойност на проекта.

Пример: При проект с обща стойност 5 000 евро → минимум 1 000 евро следва да бъдат осигурени от кандидата.

5.5.2. Допустими форми на съфинансиране

Съфинансирането може да бъде осигурено под една или комбинация от следните форми:

А) Финансов принос

- собствени средства на кандидата;
- дарения, когато са допустими и надлежно документирани.

Б) Нефинансов принос – доброволен труд

Допуска се съфинансирането да бъде осигурено изцяло или частично чрез доброволен труд, при следните условия:

- доброволният труд се описва и доказва с Протокол за положен труд по образец;
- часовете доброволен труд се оценяват по единични ставки, определени в методиката към Условията за кандидатстване;
- нефинансовият принос следва да бъде пряко свързан с дейностите по проекта (напр. боядисване, монтаж, почистване, поддръжка и др.).

5.5.3. Недопустими форми на съфинансиране

Не се допуска съфинансиране под формата на:

- труд по трудови или граждански договори;
- принос чрез имущество, което не се използва пряко за проекта;
- разходи, извършени преди подписване на договора;
- двойно финансиране от други национални или европейски програми.

5.6. Принципи при използване на финансовите средства

Финансовите средства по програмата се използват при спазване на следните принципи:

- законосъобразност и прозрачност;
- икономичност, ефективност и ефикасност;
- недопускане на двойно финансиране;
- обществен достъп и устойчивост на резултатите;
- съответствие с целите и приоритетите на програмата.

5.7. Финансов контрол и отчетност

Разходването на средствата по програмата подлежи на:

- текущ и последващ финансов контрол от страна на Община Шумен;

- верификация на извършените разходи;
- проверка за съответствие с одобрения бюджет и договорните условия.

Бенефициентите носят пълна отговорност за законосъобразното и целесъобразно използване на предоставената безвъзмездна финансова помощ.

VI. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

6.1. Годишен характер на процедурите

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се прилага чрез ежегодни процедури за кандидатстване, които се откриват в рамките на всяка бюджетна година от програмния период.

За всяка календарна година Общинският съвет или оправомощен от него орган утвърждава:
- годишния финансов ресурс по програмата;
- конкретните условия за кандидатстване;
- сроковете за подаване и оценка на проектните предложения.

Годишните процедури позволяват адаптиране на програмата към:
- текущите нужди на местните общности;
- наличния бюджетен ресурс;
- резултатите и опита от предходни приеми.

6.2. Обявяване на процедурата

Процедурите за кандидатстване се обявяват публично чрез:
- официалния интернет сайт на Община Шумен;
- информационни канали на общинската администрация;
- други подходящи публични средства за информиране.

Обявлението съдържа най-малко информация за:
- предмета и целите на процедурата;
- приоритетните оси;
- допустимите кандидати;
- общия бюджет и максималния размер на финансиране;
- срока и начина за подаване на проектните предложения;
- мястото за достъп до пълния пакет документи.

6.3. Начин и форма на кандидатстване

Кандидатстването по програмата се извършва чрез подаване на проектно предложение, изготвено по утвърден образец, който е част от Условията за кандидатстване за съответната бюджетна година.

Проектните предложения могат да се подават:
- на хартиен носител;
- по електронен път;

За всяка процедура се определя единна форма на кандидатстване, валидна за всички кандидати.

6.4. Срокове

Срокът за подаване на проектните предложения се определя в рамките на всяка годишна процедура и се оповестява в обявлението за кандидатстване.

Срокът следва да бъде:
- достатъчен за подготовка на проектните предложения;
- еднакъв за всички кандидати;
- ясно определен с начална и крайна дата.

Проектни предложения, подадени след изтичане на крайния срок, не се разглеждат.

6.5. Допълнителни разяснения и комуникация

В рамките на срока за кандидатстване Общинската администрация може да предоставя:
- разяснения по условията за кандидатстване;
- отговори на постъпили въпроси;
- допълнителна информация, когато е необходимо.

Разясненията се публикуват публично и имат задължителен характер за всички кандидати.

6.6. Недопускане на конфликт на интереси

Кандидатите декларират липса на конфликт на интереси съгласно приложимото законодателство. Проектни предложения, при които е установен конфликт на интереси, не се допускат до оценка.

6.7. Принципи на кандидатстването

Процедурите за кандидатстване по програмата се провеждат при спазване на следните принципи:

- публичност и прозрачност;
- равнопоставеност на кандидатите;
- обективност и безпристрастност;
- недопускане на двойно финансиране;
- насърчаване на местната инициатива и доброволчеството

VII. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДБОР

7.1. Общи принципи на оценяването

Оценяването и подборът на проектните предложения по Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се извършват при спазване на следните основни принципи:
- прозрачност и публичност на процеса;
- равнопоставеност и недискриминация на кандидатите;
- обективност и безпристрастност;
- яснота и последователност на процедурите;
- недопускане на конфликт на интереси;
- ефективно и целесъобразно използване на публичните средства.

Процесът на оценяване се прилага ежегодно за всяка открита процедура за кандидатстване в рамките на съответната бюджетна година.

7.2. Оценителна комисия

7.2.1. Назначаване и състав

Оценяването на проектните предложения се извършва от Оценителна комисия, назначена със заповед на Кмета на Община Шумен.

Комисията включва:
- трима представители на общинската администрация;
- четирима представители на Общински съвет – Шумен;
- при необходимост – външни експерти с релевантна експертиза (без право на глас, ако не е предвидено друго).

Съставът на комисията се определя така, че да гарантира професионализъм, независимост и баланс между експертност и обществен интерес.

7.2.2. Безпристрастност и конфликт на интереси

Всички членове на Оценителната комисия подписват декларации за:
- безпристрастност;

- липса на конфликт на интереси;
- конфиденциалност.

Член на комисията не участва в оценяването на проектно предложение, когато е налице пряка или косвена свързаност с кандидата.

7.3. Етапи на оценяване

Оценяването на проектните предложения се извършва поетапно, както следва:

7.3.1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост

На този етап се проверява дали:
- проектното предложение е подадено в срок;
- използван е утвърденият формуляр за кандидатстване;
- всички изискуеми документи са приложени;
- кандидатът е допустим по съответната приоритетна ос;
- дейностите и разходите са допустими по програмата.

Проектни предложения, които не отговарят на изискванията за административна допустимост, не се допускат до следващ етап.

7.3.2. Етап 2: Техническа и качествена оценка

Допуснатите проектни предложения преминават техническа и качествена оценка, при която се разглеждат:
- съответствие с целите на програмата и приоритетната ос;
- обществена значимост и обоснованост на проекта;
- яснота и реалистичност на планираните дейности;
- ангажираност на местната общност и доброволци;
- устойчивост и възможност за поддръжка на резултатите;
- адекватност и икономичност на бюджета.

7.3.3. Етап 3: Класиране и подбор

След приключване на оценката, проектните предложения се класират по низходящ ред според получения брой точки.

За финансиране се предлагат проектите:
- получили минималния праг от точки, определен в Методиката за оценка;
- класирани до изчерпване на финансовия ресурс по съответната приоритетна ос за конкретната бюджетна година.

7.4. Критерии и методика за оценка

Оценяването се извършва въз основа на утвърдена Методика за оценка, която е неразделна част от Условията за кандидатстване за съответната година.

Методиката включва:
- критерии за техническа и качествена оценка;
- точкова система;
- минимален праг за допустимост;
- относителна тежест на отделните критерии.

Проекти, които не достигат минималния праг за оценка, не се предлагат за финансиране, независимо от наличния бюджет.

VIII. СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ

8.1. Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

След утвърждаване на списъка с одобрените проектни предложения, Община Шумен сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с одобрените кандидати.

Договорът урежда:
- правата и задълженията на страните;
- предмета и срока на изпълнение на проекта;
- размера и условията за предоставяне на финансовата помощ;
- изискванията за съфинансиране;
- условията за отчетност, контрол и санкции.

Сключването на договор се извършва в срок, определен в Условията за кандидатстване за съответната бюджетна година.

При неспазване на срока или при непредставяне на изискуемите документи, Общината има право да откаже сключване на договор и да предложи финансиране на проект от резервния списък.

8.2. Срок и условия за изпълнение на проектите

Проектите се изпълняват в рамките на срок, определен в договора, който:
- е съобразен с характера и обхвата на дейностите;
- не надвишава бюджетната година, за която е предоставено финансирането, освен ако не е изрично предвидено друго.

Дейности, извършени преди датата на подписване на договора, не се считат за допустими и не подлежат на финансиране.

8.3. Задължения на бенефициентите при изпълнение

Бенефициентите са длъжни:
- да изпълняват проекта в съответствие с одобреното проектно предложение и договора;
- да използват средствата по предназначение;
- да осигурят договореното съфинансиране;
- да водят точна и пълна документация за всички разходи и дейности;
- да спазват приложимото законодателство и изискванията на Общината;
- да осигурят обществен достъп до резултатите от проекта.

8.4. Изменения по договора

Изменения и допълнения в договора се допускат само при изключителни обстоятелства, при условие че:
- не се променят основните цели на проекта;
- не се увеличава одобреният размер на безвъзмездната помощ;
- изменението е мотивирано и одобрено от Общината.

Всички изменения се оформят чрез писмено споразумение между страните.

8.5. Отчитане на изпълнението

8.5.1. Видове отчети

Бенефициентите представят:
- финален отчет след приключване на проекта;
- при необходимост – междинни отчети, когато това е предвидено в договора.

Отчетите съдържат:
- описание на изпълнените дейности;
- постигнатите резултати и индикатори;
- отчет за използваните средства;
- доказателства за извършените разходи и положен доброволен труд.

8.5.2. Документи за отчитане

Към отчетите се прилагат:
- финансови документи (фактури, платежни документи, протоколи);
- снимков материал „преди/след";

- протоколи за доброволен труд;
- други документи, изискуеми съгласно Условията за кандидатстване и договора.

8.6. Верификация и контрол

Община Шумен извършва верификация на представените отчети, която включва:
- проверка за допустимост на разходите;
- проверка за съответствие с одобрения проект и договора;
- проверка на документалната обоснованост.

При необходимост могат да се извършват:
- проверки на място;
- допълнителни изисквания за информация и разяснения.

8.7. Финансови корекции и санкции

При установяване на:
- недопустими разходи;
- неизпълнение или частично изпълнение на проекта;
- неспазване на договорните задължения;

Община Шумен има право да:
- откаже възстановяване на разходи;
- изиска частично или пълно възстановяване на предоставените средства;
- прекрати договора едностранно.

8.8. Публичност и визуализация

Бенефициентите са длъжни да осигурят публичност и информираност относно подкрепата по програмата, включително чрез:
- поставяне на информационни табели или стикери;
- отбелязване на подкрепата в комуникационни материали;
- информиране на местната общност.

Конкретните изисквания за визуализация се определят в Условията за кандидатстване и договора.

8.9. Съхранение на документацията

Бенефициентите са длъжни да съхраняват цялата документация, свързана с изпълнението на проекта, за срок, определен в договора, но не по-кратък от 5 години след приключване на проекта.

8.10. Заключителни разпоредби относно изпълнението

Изпълнението на проектите по Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се основава на принципите на:
- законосъобразност;
- прозрачност;
- обществена полза;
- устойчивост на резултатите.

Община Шумен си запазва правото да извършва проверки и контролни действия във всеки етап от изпълнението на проекта.

IX. МОНИТОРИНГ, КОНТРОЛ И САНКЦИИ

9.1. Цел и обхват на мониторинга

Мониторингът по Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 има за цел да осигури:
- проследяване на напредъка при изпълнение на одобрените проекти;
- контрол върху законосъобразното и целесъобразно използване на средствата;
- оценка на постигането на целите и индикаторите на програмата;
- ранно идентифициране на рискове и нередности.

Мониторингът обхваща всички етапи от жизнения цикъл на проекта – от сключване на договора до приключване и последваща устойчивост на резултатите.

9.2. Органи и отговорности по мониторинга

Мониторингът и контролът се осъществяват от:
- определени структури и служители на Общинска администрация – Шумен;
- други компетентни органи, в рамките на техните правомощия, когато това е приложимо.

Общината има право да:
- изисква информация и документи;
- извършва проверки на място;
- дава задължителни указания за отстраняване на установени несъответствия.

9.3. Форми на мониторинг

Мониторингът се осъществява чрез следните основни форми:

9.3.1. Документален мониторинг

- преглед и анализ на отчетите на бенефициентите;
- проверка на финансови и технически документи;
- оценка на напредъка по индикаторите.

9.3.2. Проверки на място

- посещения на мястото на изпълнение на проекта;
- проверка на реалното изпълнение на дейностите;
- установяване на съответствие между отчетеното и фактическото състояние.

Проверките могат да бъдат планирани или внезапни, в зависимост от оценката на риска.

9.4. Контрол върху изпълнението

Контролът по програмата има за цел да гарантира:

- спазване на договорните условия;
- съответствие с одобрения проект и бюджета;
- недопускане на двойно финансиране;
- правилно и прозрачно разходване на средствата.

При установяване на нередности Общината предприема незабавни действия за ограничаване на риска и защита на обществения интерес.

9.5. Установяване на нередности

За нередности се считат, но не само:

- използване на средствата за недопустими дейности или разходи;
- предоставяне на неверни или подвеждащи данни;
- неизпълнение или частично изпълнение на проекта;
- неспазване на сроковете за изпълнение и отчитане;
- липса на необходимата документация;
- неспазване на изискванията за публичност и визуализация;
- конфликт на интереси.

9.6. Корективни мерки

При установяване на нередности Общината може да приложи една или повече от следните корективни мерки:

- изискване за отстраняване на нередностите в определен срок;
- временно спиране на плащанията;
- намаляване на размера на допустимите разходи;
- отказ от признаване на определени разходи.

9.7. Санкции

9.7.1. Видове санкции

В зависимост от характера и тежестта на нарушението, Община Шумен може да наложи следните санкции:

- частична финансова корекция;
- пълна финансова корекция;
- прекратяване на договора за безвъзмездна финансова помощ;
- изискване за възстановяване на неправомерно получени средства;
- отстраняване на кандидата от участие в бъдещи процедури по програмата за определен период.

9.7.2. Определяне на санкциите

Размерът и видът на санкцията се определят въз основа на:

- степента на неизпълнение;
- финансовото отражение на нередността;
- повторяемостта на нарушението;
- поведението на бенефициента и оказаното съдействие.

Санкциите се налагат при спазване на принципите на:

- пропорционалност;
- обоснованост;
- законосъобразност.

9.8. Процедура при налагане на санкции

Преди налагане на санкция:

- бенефициентът се уведомява писмено;
- предоставя му се възможност за представяне на становище и доказателства;
- се извършва обективна оценка на всички обстоятелства.

Решението за налагане на санкция се мотивира и се съобщава на бенефициента по установения ред.

9.9. Последващ мониторинг и устойчивост

След приключване на проекта Общината може да извършва последващ мониторинг с цел:
- проверка на устойчивостта на резултатите;
- установяване на запазване на обществената функция на обектите;
- проследяване на ангажиментите за поддръжка.

Бенефициентите са длъжни да съдействат при последващ мониторинг.

9.10. Заключителни разпоредби относно мониторинга и контрола

Мониторингът, контролът и санкциите по Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се прилагат с цел:
- защита на обществения интерес;
- ефективно използване на публичните средства;
- гарантиране на устойчиви и обществено значими резултати.

X. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият документ има характер на програмна рамка, а детайлните правила за кандидатстване се съдържат в Условията за кандидатстване, които се утвърждават ежегодно.

10.1. Влизане в сила на програмата

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 влиза в сила от датата на нейното одобряване с решение на Общински съвет – Шумен.

Програмата се прилага за периода 2026–2028 г., като изпълнението ѝ се осъществява чрез ежегодни процедури за кандидатстване в рамките на съответните бюджетни години.

10.2. Управление и координация на програмата

Управлението, координацията и администрирането на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се осъществяват от Община Шумен чрез определени със заповед на Кмета структурни звена и служители.

Общинската администрация отговаря за:
- прилагането на програмата;
- подготовката и актуализирането на Условията за кандидатстване;
- организацията на процедурите за подбор;
- сключването и администрирането на договорите;
- мониторинга, контрола и отчетността.

10.3. Изменение и актуализация на програмата

Програмата може да бъде изменяна и допълвана по време на нейното действие при наличие на обективна необходимост, включително при:
- промени в нормативната уредба;
- решения на Общински съвет – Шумен;
- промени в бюджетната рамка;
- резултати и препоръки от мониторинга и оценката на програмата.

Измененията и допълненията се одобряват по същия ред, по който е приета програмата.

10.4. Взаимовръзка с други стратегически и програмни документи

Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се прилага в съответствие и допълване на:
- Интегрирания план за развитие на община Шумен.
- национални и регионални стратегически документи;
- други общински програми и планове.

При установяване на припокриване или противоречие, приоритет има съответният специализиран документ или решение на Общински съвет – Шумен.

10.5. Недопускане на двойно финансиране

По програмата не се допуска двойно финансиране на едни и същи дейности или разходи от други национални, европейски или общински източници.

Кандидатите и бенефициентите носят отговорност за деклариране и недопускане на двойно финансиране.

10.6. Приложимост на Условията за кандидатстване

Условията за кандидатстване, утвърдени за всяка бюджетна година, са неразделна част от прилагането на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028.

При противоречие между програмния документ и Условията за кандидатстване, приоритет имат разпоредбите на програмата, освен ако не е изрично предвидено друго.

10.7. Публичност и прозрачност

Община Шумен осигурява публичност и прозрачност при прилагането на програмата чрез:

- публикуване на информация за процедурите и резултатите;
- предоставяне на достъп до програмния документ;
- информиране на обществеността за постигнатите резултати.

10.8. Прекратяване на действието на програмата

Действието на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 се прекратява:
- с изтичане на програмния период;
- с решение на Общински съвет – Шумен при обективна необходимост.

10.9. Заключителна разпоредба

За неуредените в настоящата програма въпроси се прилагат разпоредбите на действащото национално законодателство и решенията на Общински съвет – Шумен.

XI. ПРИЛОЖЕНИЯ

11.1. Обхват и предназначение на приложенията

Приложенията към Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 представляват неразделна част от програмния документ и имат за цел да осигурят практическото ѝ прилагане, яснота за кандидатите и еднакъв подход при оценяване, изпълнение и отчитане на проектите.

Приложенията конкретизират разпоредбите на програмата и се използват при ежегодните процедури за кандидатстване.

11.2. Задължителни приложения

Към програмата се прилагат следните задължителни приложения:

Приложение № 1
Условия за кандидатстване и Методика за оценка на проектните предложения

Приложение № 2
Формуляр за кандидатстване, в това число: Бюджетен формуляр, Декларации на кандидата, включително:
- декларация за липса на конфликт на интереси;
- декларация за недопускане на двойно финансиране;
- декларация за осигуряване на съфинансиране;
- други декларации, изисквани по програмата.

11.3. Допълнителни и годишни приложения

В зависимост от спецификата на съответната бюджетна година, към програмата могат да се утвърждават и допълнителни приложения, включително:
- индикативен график на процедурите;
- указания за публичност и визуализация;
- чеклисти за административна допустимост;
- указания за верификация и контрол;
- други помощни документи.

Тези приложения се утвърждават от компетентния орган и се публикуват заедно с обявлението за съответната годишна процедура.

11.4. Актуализация на приложенията

Приложенията към програмата могат да бъдат актуализирани ежегодно, без да се изменя основният програмен документ, при условие че:
- не се нарушават целите и принципите на програмата;
- се спазва утвърдената финансова рамка;
- се гарантира равнопоставеност на кандидатите.

Актуализираните приложения се утвърждават по установения ред и се публикуват публично.

11.5. Приложимост и приоритет

Приложенията са задължителни за всички кандидати и бенефициенти.

При противоречие между отделни приложения и основния текст на програмата, приоритет имат разпоредбите на програмния документ, освен ако в съответното приложение не е изрично предвидено друго.

11.6. Заключителна разпоредба относно приложенията

Настоящите приложения осигуряват прозрачност, яснота и ефективност при прилагането на Програма „ШУМЕН В РАЗВИТИЕ“ 2026–2028 и създават единна рамка за кандидатстване, оценяване, изпълнение и отчитане на проектите.